

Allan â Ni!

Diweddariad Rhaglen 4

Hwyrach eich bod yn meddwl mai dyma'r adeg o'r flwyddyn i chi aros dan do a disgwyl i'r diwrnodau hir ddychwelyd, ond byddai ein grwpiau Allan â Ni! yn anghytuno â chi.

Mae digon o weithgareddau awyr agored difyr i'w mwynhau yr hydref hwn – o deithiau geogelcio arswyd i gyfleoedd i hela sombiaid, gwyllo'r sêr a physgota.

Yng Nghaerdydd, cymerodd dros 80 o bobl ran mewn helfeydd trysor digidol, arswydus yn rhan o weithgareddau hanner tymor

Cymunedau yn Gyntaf. Trwy weithio gydag Allan â Ni!, llwyddodd y grwpiau hyn i ailddarganfod manau gwyrdd yn eu cymuned, nad oeddent wedi ymweld â nhw ers pan oeddent eu hunain yn blant. Dywedodd y grwpiau hefyd y byddent yn defnyddio'r manau hynny'n amlach yn awr, gan eu bod yn gwybod ble

mae'r lleoedd diogel y gallant fynd â'u plant iddynt.

Un o'r lluoedd o weithgareddau a

gadwodd rieni Ysgol Gynradd Tregatwg yn brysur oedd yr helfa sombiaid a ddenodd 90 o blant

brwdfrydig i fwynhau'r awyr agored (yn ogystal â 15 o rieni awyddus i godi arswyd, a oedd wedi'u gwisgo fel sombiaid).

Cawsant lawer o hwyl yn geogelcio, yn adeiladu rafftau, yn cynnau tanau, yn adeiladu cuddfannau ac yn dysgu am yr adar sy'n dod i ymgar-trefu yn Llynnoedd Cosmeston yn ystod y gaeaf.

“Rwy'n fwy heini nag erioed ar ôl yr holl gerdded a'r holl weithgareddau rwyf wedi bod yn eu gwneud gyda chi.” – Un o rieni Ysgol Gynradd Tregatwg

“Doeddwn i ddim yn bwriadu dod heddiw oherwydd y glaw ond rwyf wedi cael amser wrth fy modd a diwrnod bythgofiadwy.” – Sylw gan rywun ar ôl gorffen adeiladu rafft

Nod Allan â Ni! yw helpu partneriaid i ysbrydoli, cymell a galluogi pobl o ardaloedd clystyrau Cymunedau yn Gyntaf i fwynhau'r awyr agored, profi'r manteision sy'n perthyn i'w hamgylchedd naturiol, a gwerthfawrogi eu hardal wledig a'u manau gwyrdd lleol a gofalu amdanynt.

Mae'n bleser gennym gyhoeddi ein bod ni'n awr ar Facebook!

Hoffwch ein tudalen i gael gwybod rhagor amdanom a chael y wybodaeth ddiweddaraf am weithgareddau, digwyddiadau a newyddion Allan â Ni!

Gallwch ddod o hyd i ni ar <http://on.fb.me/1EV5DkK>

Yn dilyn llawer o ddi-ddordeb mewn gwyllo awyr y nos yn Nhrelái, mae Allan â Ni! a Cymunedau yn Gyntaf wedi sefydlu cwrs er mwyn i drigolion lleol ddysgu mwy gyda Tywyllwch Awyr Cymru.

Mae grŵp o bobl

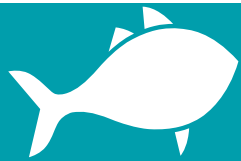
leol yn mynychu cwrs wyth wythnos er mwyn dysgu sut mae mapio awyr y nos ac er mwyn mesur faint o lygredd golau sydd yn yr ardal leol.

Bydd y cwrs hwn sydd wedi'i achredu

yn galluogi aelodau'r grŵp i rannu eu gwybodaeth â phobl eraill yn eu cymuned, drwy arwain teithiau cerdded i astudio'r awyr dywyll a thrwy gynhyrchu adroddiad er mwyn cael ardal

ddynodedig ar gyfer awyr dywyll yn Nhrelái. Yn rhan o'r cwrs, byddant hefyd yn mynychu cwrs i arweinwyr teithiau cerdded iechyd gyda Dewch i Gerdded Cymru, a gynhelir y mis hwn.

Bachu Cyfle i Bysgota

Mae pysgota, fel y mae byd natur, yn cynnig cyffro a thawelwch ac mae wedi bod yn weithgaredd hynod o boblogaidd yn y gogledd.

Yn ystod y gwyliau hanner tymor, daeth dros 40 o bobl i roi cynnig ar bysgota ar lannau Llyn Ffos y Rhyl. Arferai'r ardal fod yn fan lle byddai pobl yn gollwng eu sbwriel, ond mae'r llyn wedi'i drawsnewid yn bysgodfa gymunedol ac yn ardal hamddena'n ddiweddar.

Trwy ddod â sefydliadau partner ynghyd, medrodd Allan â Ni! gynnal y digwyddiad hwn er mwyn helpu i ddatblygu Clwb Pysgota yn Ffos y Rhyl. Roedd brwdfrydedd pobl ar y diwrnod yn fwy o lawer na'r disgwyl.

Ar wahân i bysgota, roedd gweithgareddau'r diwrnod yn cynnwys llwybr natur, crefftiau coetir a chyfle i greu clwydi.

Yn dilyn llwyddiant y digwyddiad, bwriedir cynnal cyfres o ddi-gwyddiadau tebyg mewn partneriaeth â Gwasanaethau Cefn Gwlad Cyngor Sir Ddinbych, Cyfoeth Naturiol Cymru, Maes Chwarae Antur y Rhyl, Angling Cymru a Cymunedau yn Gyntaf Gogledd Sir Ddinbych, ac mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi cynnig ailstocio'r llyn cyn pob digwyddiad.

Gwthio'r Cwch i'r Dŵr

Nid yw tywydd oerach yr hydref wedi atal ambell un o'n grwpiau rhag mwynhau rhai gweithgareddau dŵr.

Aeth Grŵp Cerdded Treharris o Ferthyr ati i ddiosg eu hesgidiau cerdded a gafael mewn rhwyfau, er

mwyn ceisio cryfhau eu hymdeimlad o berthyn i grŵp a denu aelodau newydd.

Roedd pob un o'r 10 o bobl a gymerodd ran wedi ymdeol neu'n agos at ymdeol, ac nid oedd wyth ohonynt erioed wedi bod mewn

Dan arweiniad lleol arbenigol staff Canolfan Addysg Awyr Agored Dôl-y-gaer, cerddodd preswylwyr Garth Villas a Chaplains, sy'n wynebu bod yn ddigartref, i gopa Pen y Fan ym Mharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog. Cafodd pob un ohonynt ddiwrnod gwych ac nid oedd llawer o'r rhai a gymerodd ran wedi bod i'r copa erioed o'r blaen. Roedd y golygfeydd yn drawiadol ac roedd modd gweld Ynys Echni a Môr Hafren oddi yno. Dyma a ddywedodd un aelod o staff:

"Gwnaeth y daith gerdded i gopa Pen y Fan argraff fawr ar fy nefnyddwyr gwasanaeth, yn ogystal â'r wybodaeth a gawsant gennyh, harddwch y lle a'r bywyd gwyllt a welsom."

canw o'r blaen. Dywedodd un o'r rheini, sef y person hynaf yn y grŵp, ei bod hi'n benderfynol o aros ar dir sych. Ond cyn pen dim, roedd hi wedi newid ei meddwl ac wedi gwisgo siaced achub.

Nid hi oedd yr unig un o bell ffordd a ddaeth i'r gweithgaredd

yn teimlo braidd yn bryderus, ond cymerodd pawb ran ynddo'n llawn erbyn y diwedd ac roedd yr holl adborth a gafwyd yn gadarnhaol.

Daeth dau grŵp yn Abertawe ynghyd i ddysgu mwy am eu hafon leol gyda rhaglen Nentydd Clir Cyfoeth Naturiol Cymru, drwy fynd ar yr afon mewn caiac.

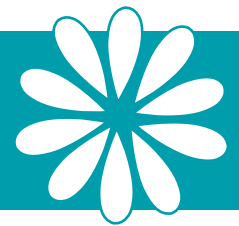
Roedd y sawl a oedd am gymryd rhan yn edrych ymlaen at gael cyfle i weld yr afon yn agos (yn agos iawn i'r sawl a dreuliodd lawer o'u hamser yn neidio allan o'u caiac neu'n ceisio dringo'n ôl i mewn iddo!).

"Cyn yr haf hwn, roedd fy mywyd yn undonog ac roeddwn i wedi anghofio am yr holl bethau da yr oeddem yn arfer eu gwneud pan oeddwn i'n blentyn. Nawr, rwy'n mynd â fy mhlant i'r traeth ... buon ni'n gwrsylla yn yr ardd y noson o'r blaen gan gynnau tân a chanu. Roeddwn i wedi anghofio bod modd i chi gael hwyl heb orfod gwario arian."

Rhes uchaf: Kate McCabe, Juliet Michael, Phil Jayne, Doug Don, Ian Thomas, Lesley Stone
Rhes isaf: Adell Bridges, Rachael Jones, Nia Williams, Anna Waldron

Cyfle i Gwrdd â'r Tîm

Mae tîm Allan â Ni! wedi tyfu rhywfaint ers mis Hydref, a hoffem gyflwyno aelodau'r tîm i chi. Mae rhai o'r wynebâu'n bendant yn newydd gan fod tri pherson newydd wedi ymuno â ni'n ddiweddar. Mae Doug a Rachel yn gweithio ym Mangor ac mae Anna wedi ymuno â'r tîm yng Nghaerdydd. Rydym i gyd yn bobl agos-atoch a chyfeillgar iawn ac mae gennym brofiad o weithio mewn amrywiaeth o wahanol feysydd.

Rheolwyr y Rhaglen::

Phil Jayne a Juliet Michael sy'n rhannu swydd ac sy'n gweithio yn y Fenni. Mae'r ddau yn defnyddio eu gwybodaeth eang am y sector amgylcheddol a phrosiectau cymunedol i reoli'r rhaglen.

Cydylnwyr Rhanbarthol:

Ian Thomas – yn y de-ddwyrain. Mae'n ymddrin â Rhondda Fach, Merthyr Tudful, Casnewydd, Caerffili a Thorfaen. Cafodd Ian ei eni a'i fagu ym Merthyr, ac mae ganddo brofiad o weithio gyda phobl ifanc ac ym maes tirlunio amgylcheddol.

Ian.Thomas@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk

Nia Williams – yn y gogledd. Mae'n ymddrin â Gwynedd a'r Rhyl a Dinbych Uchaf. Ym maes strategaethau cymunedol y mae cefndir Nia ac mae ganddi hanes diddorol iawn ym maes marchogaeth a gofalu am geffylau. Mae'r awyr agored, felly, wedi bod yn rhan annatod erioed o'u bywyd pob dydd.

Nia.Williams@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk

Kate McCabe – yn y de-orllewin. Mae'n ymddrin ag Abertawe, Bro Morgannwg, Gorllewin Caerdydd a Phen-y-bont ar Ogwr. Mae gan Kate wybodaeth drylwyr am ddatblygu cymunedol ac mae'n hoff o'r awyr agored erioed.

Kate.McCabe@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk

Doug Don – yn y gogledd. Mae'n ymddrin â Phentrefi Trefol Wrecsam a'r Rhyl a Dinbych Uchaf. Mae profiad helaeth Doug o weithio yn y sector awyr agored o fudd mawr i waith Allan â Ni!

Douglas.Don@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk

Adell Bridges – yn y de. Mae'n darparu digwyddiadau sy'n cynnwys mwy nag un gweithgaredd ym Mlaenau

Gwent, Cwm Rhondda a Chwm Tawe, ac mae'n helpu grwpiau i barhau â gweithgareddau. Arferai Adell fod yn Swyddog Cymorth Prosiect i Allan â Ni!, ac mae wedi bod yn frwdfrydig ynghylch tirwedd Cymru ers iddi symud i Gymru o Mississippi pan oedd yn ei harddegau.

Adell.Bridges@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk

Rheolwr Cymorth y Rhaglen:

Lesley Stone, sy'n gweithio yng Nghaerdydd. Mae Lesley yn gofalu am ein cyllidebau a'n materion ariannol ac yn rheoli'r tîm cymorth. Fe'i gelwir yn aml yn graig y tîm (oherwydd ei chyfenw!).

Swyddogion Cymorth Prosiect:

Anna Waldron – mae'n gweithio yng Nghaerdydd ac mae'n cefnogi'r hyn a wneir yn y de. Mae gan Anna sawl blwyddyn o brofiad o weithio yn y sector cyhoeddus ac mae'n dychwelyd i weithio'n awr ar ôl cael seibiant o'i gyrfa er mwyn magu ei phlant.

Rachel Jones – mae'n gweithio ym Mangor ac mae'n cefnogi'r hyn a wneir yn y gogledd. Mae gan Rachel brofiad o annog rhieni a phlant i chwarae yn yr awyr agored.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

ARIENNIR GAN Y LOTERI
LOTTERY FUNDED

communities first cymunedau yn gyntaf

Cyfoeth
Naturiol
Cymru
Natural
Resources
Wales